

tourism

Department:
Tourism
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

MANYUALE WA LEFAPHA LA BOHAHLAODI

*Ho latela karolo 14 ya Promotion of Access to Information Act, 2000
(Act No. 2 of 2000)*

DIKAHARE

Dintlha	Leqephe
1. Maikemisetso a manyuale	3
2. Karolo 10 e tataisa dimanyuale tsohle ka hara Rephaboliki ya Afrika Borwa	3
3. Dintlha tsa ho kopana le Mohlanka wa Lesedi/Motlastsi wa Mohlanka wa Lesedi	3 - 4
4. Makala a Lefapha la Bohahlaodi	4
5. Direkoto tse Lefapheng tse fumanehang	5
6. Phihlello ya direkoto ho latela karolo 14(1) (e)	5 - 6
7. Tlhaloso ya dihlopha tsa direkoto tse fumanehang bakeng la hlahlobo ho latela Karolo 15(1) ya Molao wa Phahamiso ya Phumaneho ya Lesedi wa 2000	6 - 8
8. Mokgwa wa phihlello ho Direkoto tse fumanehang	8
9. Kopo ya tsamaiso	8 - 11
10. Tefello ya ditjeho ho latela Molao	11
11. Tharollo e fumanehang e bang ho sa ikamahangwa le Molao	12
12. Ntlafatso ya manyuale	13
13. Phumaneho ya manyuale	13
14. SEHLOMATHISO A Foromo A (Kopo ya Phumaneho)	14

1. MAIKEMISETSO A MANYUALE

Karolo 32 (1) ya Molaotheo wa Rephaboliki ya Afrika Borwa wa 1996 o re mang le mang o na le tokelo ya ho ka fihlella lesedi le tshwerweng ke mmuso kapa lesedi lefe kapa lefe le tshwerweng ke motho e mong le hlokwang ho ka sebediswa kapa ho sireletsa tokelo e nngwe le e nngwe. *The Promotion of Access to Information Act, 2000 (Act No. 2 of 2000)* (mona e bitswa "PAIA"). Le ha ho le jwalo PAIA e ehlwa hore tokelo ya ho fihlella lesedi e na le meedi e itseng e utlwahalang.

Dintlha tsa direkoto tse beuweng ke mokgatlo wa setjhaba di teng ka hara buka e tsebahalang ka hore ke manyuale. Manyuale o hlalosa direkoto tse beuweng ke mokgatlo wa setjhaba. Direkoto tse beuweng tse amanang le kgwebo/mesebetsi ya yuniti e nngwe le e nngwe. Ho bontsha phapang mahareng a mesebetsi ya yuniti e nngwe le e nngwe, direkoto di nehetswe palo e fapaneng. Rekoto e nngwe le e nngwe ena le taelo e tshwanetseng ho ka etswa.

Ntle le direkoto, tseo hape di bitswang difaele, manyuale o akga ka hare lesedi la diaterese tsa Hlooho ya Lefapha ha mmoho le Mohlanka wa Lesedi wa mokgatlo wa setjhaba ha mmoho le lebitso la yuniti e nngwe le e nngwe ya mokgatlo wa setjhaba, mesebetsi wa yona le lenane la direkoto tsohle tse beuweng ke mokgatlo wa setjhaba.

2. KAROLO 10 TATAISO YA DIMANYUALE TSOHLE KA HARE HO REPHABOLIKI YA AFRIKA BORWA

Khomishene ya Ditokelo tsa Botho ya Afrika Borwa ho latela karolo 10 ya PAIA e entse tataiso ya tshebediso ya PAIA. Tataiso ena e a fumaneha di ofising tsa Khomishene ya Ditokelo tsa Botho ya Afrika Borwa.

The PAIA Unit (Promotion of Access to Information) at the South African Human Rights Commission
The Research and Documentation Department
Private Bag X2700
HOUGHTON
2014

Mohala
Setsha sa inthanete
imeile

+27 11 877 3600
www.sahrc.org.za
PAIA@sahrc.org.za

3. DINTLHA TSA HO IKOPANYA LE MOHLANKA WA LESEDI LE MO/BATLATSISI BA LEFAPHA LA BOHAHLAODI

MOHLANKA WA LESEDI

Director-General: Department of Tourism: Mr Victor Tharage
Private Bag X424
Pretoria
0001

Mohala: +27 444 6721/6379
Fekse: +27 444 7040
Imeile: vtharage@tourism.gov.za
Fekse: +27 444 7101

Tlhaloso ya mesebetsi:

Ho nehelana ka boetapele bo nang le lewa le tataiso ho lefapha.
Ho aha le lefapha ho ba mokgatlo o nang le bokgoni ba ho ka nehelana ka tse tlang pele le dipholisi tse etsweng ke Letona le Kabinete.

Ho etsa bonnete hore maikemisetso a ketso ya maano le ketso ya tlhahiso e beuwend ke lefapha e a fihlellwa.
Ho aha sehlopha senang le bokgoni, se ikemiseditseng le se sebetsang ka hare ho lefapha.

MOTLATSI WA MOHLANKA WA LESEDI: Mme Mmaditlonki Setwaba

Chief Director: Legal Services: Department of Tourism
Feske: +27 444-7101
Imeile: msetwaba@tourism.gov.za

Tlhaloso ya dintlha:

Ho tsamaisa ho kenngwa tshebetsong le ho hlophisa PAIA ka hare ho Lefapha la Bohahlaodi le ho nehelana ka thupello ya PAIA.

4. MAKALA KA HARE HO LEFAPHA LA NAHA LA BOHAHLAODI

1. Bolaodi ba Tsamaiso	Ho nehelana ka lewa la boetapele, tsamaiso le ditshebeletso tsa tshehetso ho botsamaisi.
2. Dipatlisiso tsa Bohahlaodi, Pholisi le Dikamano tsa Matjhaba	Ho ntlafatsa maano a pholisi ya tikoloho, ho disa tshebetso ya lekala la bohahlaodi le ho kgontsha dikamano tsa bakgethatema.
3. Ho tla ka ntlha pheletso	Ho tsamaisa le hlophisa ntlafatso ya bohahlaodi.
4. Ditshebeletso tsa Tshehetso ya Lekala la Bohahlaodi	Ho ntlafatsa lekala, ho eketsa bokgoni le ntlafatso ya tshehetso ho etsa bonnete hore Afrika Borwa ke bohahlaodi bo lokileng.

5. DIREKOTO TSE LEFAPHENG, TSE FUMANEHANG

Kgaolo e na e sebetsana le karolo 14(1) (d) ya Molao wa Phahamiso ya Phihlello ya Lesedi e hlahosang hore mokgatlo o tshwanetse ho nehelana ka dintlha tsa direkoto tseo e di tshwereng e le ho ka nehelana ka dikopo bakeng la phihlello ya lesedi.

Lefapha le hlopha direkoto le lesedi (le amanang le mesebetsi le ditshebeletso tsa Lefapha) ka dihlopha tse latelang:

5.1 Dipholisi, lewa, phano ya matla, ditsebiso tsa mmuso le ketso ya molao

- 5.2 Ditsebiso tsa masedinyana le phano ya dipuo
- 5.3 Direkoto tsa basebetsi tsa Lefapha
- 5.4 Direkoto tsa tjehelete tsa Lefapha
- 5.5 Mananetsamaiso le metsotso ya dikopano tsa Lefapha
- 5.6 Lesedi la tsamaiso ka kakaretso
- 5.7 Ditlaleho tsa Lefapha
- 5.8 Ditsebiso tsa kahare, dimemorandamo tsa ka hare, mangolo, memorandamo ya kabinete
- 5.9 Dikonteraka, ditumellano tsa matjhaba
- 5.10 Lesedi le ikgethileng la lekala jwalo ka ha ho hlalositse temaneng 4

- 5.10.1 Meralo ya kgwebo
- 5.10.2 Ditokomane tsa lewa
- 5.10.3 Lesedi le ikgethileng la lenaneo
- 5.10.4 Ditokomane tsa dipatlisiso

Sekenyeleditsweng ka hare ho manyuale ona ke ntlha ya difaele. Difaele ke disebediswa tse sebediswang ho ka boloka direkoto Lefapheng. Faele e nngwe le e nngwe e na le palo le tlhaloso e kgutshwane ya direkoto tse beuweng ka hara faele ha mmoho le hore faele ke ya eng. Faele e nngwe le e nngwe e na le palo e leng ya yona, letsatsi la ho bulwa le ho kwalwa ha faele le ditaello tsa faele eo. Ditaello di bohlokwa ho ba ne di hlwaya hore ho tshwanetse ho etsahaleng ka faele ka mora hore nako e itseng e fete, mohl. A10 e tla hlalosa hore faele e romelwe Poloko ya Lesedi ya Naha Afrika Borwa dilemong tse leshome ka mora nako ya ho kwalwa ha faele e hlahellang lekokong la faele. Tsamaiso ya Bohahlaodi e na le mokgwa wa yona wa ho beha direkoto, mokgwa o tshwanang le wa Lefapha la Bohahlaodi.

6. PHIHLELLO YA DIREKOTO HO LATELA KAROLO 14(1) (e)

Ho latela karolo 15(1), Lefapha le tshwanetse ho nehela Letona la Toka le Ditshebeletso tsa Tlhabollo ya Batshwaruwa lenane la direkoto tse fumanehang ntle le kopo ya ho phatlalatsa Koranteng ya Mmuso.

Lefapha le nehetse Letona la Toka le Ditshebeletso tsa Tlhabollo ya Batshwaruwa Lenane la lesedi le fumanehang ho ka phatlalatswa koranteng ya mmuso. Lesedi lena le a fumaneha setsheng sa inthanete sa Lefapha: <http://www.tourism.gov.za>.

7. TLHALOSO YA DIHLOPHA TSA DIREKOTO TSE FUMANEHANG BAKENG LA PHUPUTSO HO LATELA KAROLO 15(1) YA MOLAO WA PHAHAMISO YA PHIHLELLO YA LESEDI WA 2000

**DIREKOTO TSE FUMANEHANG LE PHIHLELLO YA DIREKOTO TSE JWALO:
(Karolo 15 ya *Promotion of Access to Information Act 2000 (Act no. 2 of 2000)*)
[Molawana 5A]**

<p>TLHALOSO YA DIHLOPHA TSA DIREKOTO TSE FUMANEHANG HO LATELA KAROLO 15(1)(a) YA MOLAO WA PHAHAMISO YA PHIHLELLO YA LESEDI WA 2000</p>	<p>MOKGWA WA PHIHLELLO YA DIREKOTO (mohl. setsha sa inthanete)(KAROLO15(1)(a))</p>
<p>BAKENG LA HLAHLOBO HO LATELA KAROLO 15(1)(a)(i)</p>	
<p>(a) Lesedi lohle le setsheng sa inthanete Lesedi le latelang le a fumaneha ho setsha sa inthanete sa (www.tourism.gov.za):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ka Lefapha; - Dihokano tsa Mmuso; - Dihokano tsa Bohahlaodi; - Dihokano tsa Tikoloho; - Dihokano tsa Bolaodi ba Bohahlaodi. - Lesedi; <ul style="list-style-type: none"> • Tlhokomediso ya Lesedi; • Ditokodiso tsa Lesedi; • Dipuo; le • Dimemo tsa Lesedi. - Almanaka ya Diketsahalo; - Mesebetsi (Ditshebeletso); - Ditlaleho; <ul style="list-style-type: none"> • Ditlaleho tsa Dipalopalo tsa Kotara tsa Bohahlaodi; • Ditlaleho tsa Kgwedi e nngwe le e nngwe tsa ho fihla ha bahahlaodi Afrika Borwa; • Ditlaleho tsa Tshebetso tsa Kotara e nngwe le e nngwe; • Ditlaleho tsa Ditekanyatso jj. - Dintlha tsa ho ikopanya le ba Merero ya Basebedisi Provinseng; - Lewa a Lekala la Bohahlaodi la Naha; - Dipotso tse botswang ka mehla; - PAIA; - Leano la Lewa la Nako e Bohareng la Lefapha la Bohahlaodi; - Botjhaba ba Naha le Lewa la Bohahlaodi ba Setho; - Lewa ho Kgolo ya Bohahlaodi ba Lehae; 	<p>Ho tswa setsheng sa inthanete sa Lefapha.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Lewa la Bohahlaodi ba Maheng ba Naha; - Tshebeletso e Tswileng ka mahetla ya Bohahlaodi ya Naha; - Molao wa Bohahlaodi wa 2014; - Lenaneo la Moputso la bohahlaodi; - Letlole la Ntlatso la Bohahlaodi; - Moputso wa Bohahlaodi ba Tlhokomelo ya Tikoloho; - Lenaneo la Moputso la Bohahlaodi; - Setsha sa Tsebo; - Setsha sa Bohahlaodi sa B-BBEE; - Maemo a Tshebeletso; - Ditokodiso tsa Tjhelete - Dimanyuane le Ditaalo - Tataiso ya Bohahlaodi: <ul style="list-style-type: none"> • Tlhophiso ya tshetsetso; • Phihlelo ya mmaraka; le • Tjhata ya Tshebeletso. - Ditshebeletso tsa Pholisi le tsebo; - SDIP bakeng la NDT. - Ditaba ka kakaretso; - Pholisi ya Lefapha ka tse ka sehlohlolong kotare e nngwe le e nngwe; <ul style="list-style-type: none"> • Khoutu ya Bohahlaodi ya BBEE; • Ditokomane tse amanang le BEE. - Diphatlalatso; <ul style="list-style-type: none"> • Tlaleho ya Selemo; • Leano la lewala; • Leano la Tshebetso ya Selemo; • Dikharie; • Dithendara. - masedinyana; <ul style="list-style-type: none"> • Magazini wa Bakgethatema wa Bojanala; • Ho disa Pholisi Kotara e nngwe le e nngwe 	
--	--

E FUMANEHANG BAKENG LA HO KA REKA HO LATELA KAROLO 15(1)(a)(ii)

<p>(a) Lenane la direkoto tse ka hodimo.</p>	<p>Direkoto di ka fumaneha ka kopo e ngotsweng le ka ho lefella tjhelete e hlaositweng, a tereseng ena: Mohlanka wa Lesedi The Department of Tourism</p>
--	--

	Private Bag X 424 PRETORIA 0001
TSE FUMANEHANG BAKENG LA HO ETSWA DIKHOPI HO LATELA KAROLO 15(1)(a)(ii)	
(a) Lenane la direkoto le ka hodimo.	Direkoto di ka fumaneha ka kopo e ngotsweng le ka tefello e hlahositsweng ntlheng 2 ya Karolo II ya Sehlomathiso A ya melawana e amanang le Molao wa Phahamiso ya Phihlello ya Lesedi, e lebiswang ho: Mohlanka wa Lesedi The Department of Tourism Private Bag X 424 PRETORIA 0001
TSE FUMANENHANG MAHALA HO LATELA KAROLO 15(1)(a)(iii)	
(a) Lenane la direkoto le ka hodimo.	Direkoto di ka fumaneha ka kopo e ngotsweng e lebisitsweng ho: Mohlanka wa Lesedi The Department of Tourism Private Bag X 424 PRETORIA 0001

8. MOKGWA WA PHIHLELLO YA DIREKOTO TSE FUMANEHANG

Karolo 15 ya Molao wa Phahamiso ya Phihlello ya Lesedi wa 2000 e hlalosa hore Lefapha le tshwanetse ho phatlalatsa Koranteng ya Mmuso shejule (lenane) sa direkoto tse fumanehang Lefapheng. Kopo bakeng la direkoto ha e etswe ka ho tlatsa foromo A e hlahositsweng e sebediswang bakeng la ho ka etsa kopo ya lesedi, hape, ha ho tefello e etswang bakeng la ho etsa kopo ya ho fumantshwa direkoto tsena. Tefello e etswa feela moo dikhoپی tsa direkoto di tlang ho etswa, le teng ha e rekoto ke e hatiswang, letlapantsi, setifi, rekoto ya khasete, jj.

Direkotong tse seng di nehetswe Poloko ya Naha ya Afrika Borwa, direkoto di tla fumaneha ha feela ho ipapisitswe le melao e amehang e latelang bakeng la ho ka balwa ha direkoto tseo:

- *Promotion of Access to Information Act, 2000 (Act No. 2 of 2000)*
- *Protection of Information Act, 1982 (Act No. 84 of 1982)*

- *National Archives and Records of South Africa Act, 1996 (Act No. 43 of 1996)*

9. TSAMAIISO YA KOPO

9.1 Dikopo bakeng la phihlello ya lesedi

Mang le mang o na tokelo ya ho etsa kopo ya phihlello ya lesedi le rekotuweng le tshwerweng ke Lefapha, ha feela kopo e etswa ka foromo e hlalositweng mme le tefello e hlalositweng e entswe. Phumaneho e ipapisitswe le maemo a thibelo a fumanehang ho Kgaolo 4 ya PAIA. Kopo e ka etswa ke mang le mang ya nang le kgahleho kapa ya etswa boemong ba motho ya sa kgoneng ho etsa kopo ka boena.

9.1.1 Foromo e tlatswang

Mokopi o tshwanetse ho tlatsa foromo e hlalositweng e -

- ka fumanehang ho Melawana ya PAIA;
- setsheng sa inthanete ho www.sahrc.org.za;
- hlomathisitswe tokomaneng ena e le **Sehlomathiso A**; kapa
- fumaneha sebakeng sa lesedi sa Lefapha se moahong wa Lefapha.

9.1.2 Tsamaiso

- Kopo bakeng la lesedi e tshwanetse ho lebiswa ho:

Director-General
Private Bag X 424
PRETORIA
0001

Ms M Mathebula
Mohala: +27 12 444 6732
Fekse: +27 12 444 7040
Imaile: vtarage@tourism.gov.za

- Mokopi o tshwanetse ho bontsha e bang a batla ho ka fumana khopi ya rekoto kapa a ka hloka ho hlwela rekoto diofising tsa mokgatlo wa setjhaba. Kapa, e bang khopi e se tokomane ya pampiri, e ka shejwa ka mokgwa oo e kopuweng ka ona, e bang ho kgonahala.
- E bang mokpi a kopa phumaneho ya foromo e itseng, o tla fumantshwa ka mokgwa oo a o kopileng. Kemo ke yona e sebetsang, ntle le ha e itshunya tshebetsong ya Lefapha ho sa hloka hloka, kapa e senya rekoto, kapa e itshunya ho tokelo ya mmuso ya ho phatlalatsa eo e seng ya mmuso. E bang ho na le mabaka a utlwahalang, phihlello ya e ka se nehelwe ka mokgwa oo e hlokwang ka yona empa ka mokgwa o mong, ha ho le jwalo, tefello e tla lekannngwa ho latela mokgwa oo mokopi a e kopileng ka teng qalehong.
- E bang mokopi a hloka ho ka tsebiswa ka qeto ka mokgwa o mong, ho dimo ha ho nehelwa karabo e ngotsweng bakeng la kopo ya bona ya rekoto, ho etsa mohlala, ho ka letsetsa, se na se tshwanetse ho ka hlakiswa.

- (d) E bang mokopi a kopa lesedi boemong ba motho e mong, boemo boo kopo e etswang ka bona bo tshwanetse ho hlaloswa.

9.2 Kopo boemong ba motho e mong

E bang kopo e etswa boemong ba motho e mong, mokopi o tshwanetse ho nehelana ka bopaki ba boemo ba hae boo a etsang kopo ka bona, ho ka kgotsofatsa Motlatsi wa Mohlanka wa Lesedi.

9.3 Kopo ka betho ba nang le boqhwalala

- (a) E bang mokopi a sa kgone ho bala kapa ho ngola, kapa e bang a na le boqhwalala bo mothibelang ho tlatsa foromo e hlalositse, ha hole jwalo a ka etsa kopo ka molomo. Motlatsi wa Mohlanka wa Lesedi (kapa ya ronngweng) o tla etsa kopo boemong ba mokopi mme a nehele khopi ya foromo e tlalositse ho mokopi.
- (b) Motlatsi wa Mohlanka wa Lesedi (kapa ya ronngweng) a ka thusa mokopi ho ikamahanya le ditlhokotse hlalositse ka hodimo ho ka etsa kopo ya phihlelo ya lesedi, ho akgang ka hare ho lebisana mokopi, e bang ho hlakile hore kopo ya lesedi e ne e tshwanetse ho etswa mokgatlong o mong wa setjhaba, ho mokgatlo oo.

9.4 Phitiso ya dikopo

- (a) Dikopo bakeng la direkoto di ka fetisetse ho mokgatlo wa setjhaba o mong ka maemo a latelang:
 - (i) Ha rekoto e le mokgatlong o mong wa setjhaba;
 - (ii) Mmoko taba wa rekoto o atomelane le mesebetsi ya mokgatlo wa setjhaba o mong;
 - (iii) Rekoto e entsweng bakeng la mokgatlo wa setjhaba o mong, kapa e fumanwe ke mokgatlo wa setjhaba o mong; kapa
 - (iv) Rekoto e akga lesedi la kgwebo le amang le kgahleho ya ikonomi le tlhokomelo tjeleteng ya Rephaboliki, le diketsahalo ho tsa kgwebo ho mekgatlo ya setjhaba.
- (b) Maemong a jwalo Motlatsi wa Mohlanka wa Lesedi (kapa ya ronngweng) o tla fetisetse kopo ho mokgatlo wa setjhaba o mong ka pele ka moo ho kgonahalang ka teng, empa e seng ka mora matsatsi a leshome le metso e mene (14) ka mora ho fumana kopo. E bang mokgatlo wa setjhaba kapa Mohlanka wa Lesedi eo kopo e etswang ho yena a na le rekoto mme a nka ka hore ho bohlokwa ho kgontsha Mohlanka wa Lesedi wa mokgatlo wa setjhaba ho ka sebetsana le kopo, rekoto kapa khopi ya rekoto e tla romelwa ho Mohlanka wa Lesedi ya amehang.
- (c) E bang kopo bakeng la rekoto e se e fetisetse, e tshwanetse ho ngolwa ka letsatsi la pele leo e fumanweng ka lona. Dinako tsohle tse amehang tse sebetsanang le kopo bakeng la lesedi di tshwanetse ho ikamahangwa le tsona.

9.5 Tsebiso ya phitiso

- (a) Ha kopo bakeng la phihlello e se e fetisitswe, Motlatsi wa Mohlanka wa Lesedi ya etsang phitiso o tla tsebisa mokopi ka tse latelang hang hang:
- (i) phitiso;
 - (ii) mabaka a phitiso; le
 - (iii) nako eo kopo e tshwanetseng ho sebetswa ka yona.
- (b) Motlatsi wa Mohlanka wa Lesedi o tla etsa bonnete bah ore rekoto e ya bolokwa ho fihlela qeto e etswa ya ho ka nehelwa ha lesedi. Dinako bakeng la boipiletso di tla kenyeletswa.

10. TEFELLO YA DITJEHO HO LATELA MOLAO

- (a) Mokopi ka ena

Mang kapa mang ya hlokang lesedi le amanang le yena e bitswa mokopi ka ena mme o tlohelliswa tefello ya mokopi.

- (b) Mokopi

Tefello ya kopo ke R35-00 jwalo ka ha ho hlahositswe Molawaneng wa PAIA. Ho dimo ha moo, e bang dikhopi kapa dingolwa di kotjwa, tseo di tla lefella ho latela moralo wa tefello jwalo ka ha ho hlahositswe Melawaneng mme Mohlanka wa Lesedi kapa Motlatsi wa Mohlanka wa Lesedi a ka batla tefello bakeng la nako eo a e sebeditseng kopo eo.

10.1 Mokgwa wa tefello

Ditefello tsohle di ka etswa ka mokgwa wa kontane e tla lefella lekaleng la tjehele la Lefapha le ho *Tourism House, 17 Trevenna Street, Sunnyside, Pretoria*, di nakong tsa tshebetso kapa ka ho e kenya akhaontong ya banka ya Lefapha.

Dintlha tsa banka ya Lefapha di ka mokgwa ona:

Monga akhaonto	: Lefapha la Bohahlaodi
Lebitso la Banka	: ABSA
Mofuta wa akhaonto	: Akhaonto ya dipositi.
Nomoro ya akhaonto	: 40 7532 7895
Khoutu ya Lekala	: 632005

HWA BOHLOKWA: Ha ho kopo e tla etswa ntle le ha tefello ya kopo e ka etswa, moo e hlokalang, ho latela karolo 22(1) ya Molao.

11. THAROLLO E FUMANEHANG E BANG HO SA IKAMAHANNGWE LE MOLAO

11.1 Boipiletso ba ka hare

Botsamaisi ba boipiletso ba ka hare bakeng la PAIA ke Letona la Bohahlaodi. Ka mora ho sebedisa metjha yohle ya ka hare ya boipiletso kopo e ka nna ya etswa ho lekgotla ho latela karolo 78 ho ya ho 82 ya Molao.

11.2 Foromo

- (a) Mokopi a ka etsa boipiletso ba kahare kgahlano le qeto ya Motlatsi wa Mohlanka wa Lesedi ho hanela kopo, kapa hob a kgahlano le kopo le ditefello tsa phihlello, kapa kgahlano le keketseho ya nako tshebetsong yay a kopo, ho foromo e hlalositsweng e hatisitsweng ho tswa melawaneng e nehetsweng ho latela PAIA, kapa foromo e tsamaisanang le foromo ena. Khopi ya foromo ena e hlomathisitswe ho manyuale o na e le sehlophiso B. Dikhopi tsa foromo ena di a fumaneha di ofising tsa Lefapha kapa ho tswa ho Motlatsi wa Mohlanka wa Lesedi ya hlalositsweng manyualeng ona. Foromo e a fumaneha setsheng sa inthanete sa Lefapha.
- (b) Moipiletsi o tshwanetse ho nehelana ka mabaka bakeng la boipiletso ba ka hare hore na a ka lakatsa ho ka nehelwa qeto ya boipiletso jwang le ho etsa tefello ya ya boipiletso e hlalositsweng (e bang e le teng).
- (c) Ka mora ho fumana boipiletso, Mohlanka wa Lesedi o tshwanetse ho nehela Letona matsatsing a leshome (10) a tshebetso, boipiletso ba ka hare, mabaka a qeto, le dintlha tsa e mong ya nang le seabo, e bang a le teng.
- (d) Boipiletso bo tshwanetse ho etswa matsatsing a mashome a tshelletseng (60) kapa e bang tsebiso ya ya nang le seabo e hloka-hala ho latela karolo 49(1)(b) ya PAIA, matsatsi a mashome a mararo (30) ka mora hore tsebiso ena e nehelelwe moqosi wa qeto e ioleng ya etsetswa boipiletso kgahlano le yena, kapa e bang tsebiso ya Moipiletsi e sa hloka-hale, ka mora hore qeto e etswa. Boipiletso bo tshwanetse ho etswa ho aterese, fekse kapa aterese ya imeile ya elektroniki ya Motlatsi wa Mohlanka wa Lesedi.
- (e) Letona le tla dumela ho etswa ha boipiletso ho ka mora nako e bang dintlha tsa moipiletsi di utlwahala. Moo Moipiletsi a etseng boipiletso ka ntle ho dinako tse hlakahalang, moqosi o tla tsebiswa e bang boipiletso ba hae bo amohetswe kapa ha ba amohelwa.

11.3 Ditjeho tsa boipiletso

Moipiletsi o tshwanetse ho lefella ditjeho tsa boipiletso tse hlalositsweng (e bang di le teng). Qeto ya boipiletso ba ka hare bo ka nka nako ho fihlela tefello ya boipiletso e e tswa.

12. NTLAFATSO YA MANYUALE

Manyuale o na o tla ntlafatswa bonyane ha nngwe (1) ka selemo ka seng. Manyuale wa Lefapha ho latela karolo 14 ya Molao wa Phahamiso ya Phihlello ya Lesedi wa 2000 o phatlaladitswe ka dipuo tse tharo (3) tsa semmuso.

13. PHUMANEHO YA MANYUALE

- 13.1. Manyuale o fumaneha mahala bakeng la ho ka hlahlojwa di ofising tsa Lefapha la Bohahlaodi;
- 13.2. Dikhopi di ka fumaneha ka kopo le tefello e hlalositsweng ho tswa ho Lefapha la Bohahlaodi;
- 13.3. E ka fumaneha setsheng sa inthanete sa Lefapha la Bohahlaosi (<http://www.tourism.gov.za>); le
- 13.4. Ho Khomishene ya Ditokelo tsa Botho Afrika Borwa ho latela temana 4(1) ya Melawana ha e se e kentswe tshebetsong ho latela PAIA.

FOROMO A
KOPO BAKENG LA PHIHLELLO YA DIREKOTO TSA MOKGATLO WA SETJHABA
(Karolo 18(1) ya *Promotion of Access to Information Act, 2000 (Act No. 2 of 2000)*
[Molawana 6]

BAKENG LA TSHEBEDISO YA LEFAPHA

Nomoro ya referense:.....

Kopo e fumanwe ke (boemo, lebitso le fane ya
Mohlanka wa lesedi/Motlatsi wa mohlanka wa lesedi) ka la..... (mohla)
sebaka.....(sebaka).

Tefello e hloka halang (e bang e leteng): R

Dipositi (e bang di le teng): R

Tefello ya phihlello: R

.....

MOSAENO WA MOHLANKA WA LESEDI/MOTLATSI WA MOHLANKA WA LESEDI

A. Dintlha tsa mokgatlo wa setjhaba

Mohlanka wa Lesedi/Motlatsi wa Mohlanka wa Lesedi

B. Dintlha tsa motho ya etsang kopo ya phihlello ya rekoto

- (a) Dintlha tsa motho ya etsang kopo ya phihlello ya rekoto ditshwanetse ho nehelwa.
- (b) Aterese le/kapa nomoro ya fekse ya Rephaboliki eo lesedi le tlang ho romelwa ho yona e tshwanetse ho nehelwa.
- (c) Bopaki ba boemo boo kopo e etswang ho bona, e bang ho kgonahala, bo tshwanetse ho hlomathiswa.

Mabitso ka botlalo le fane:

Nomoro ya boitshupo:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Aterese ya poso:

Nomoro ya mohala: (.....)nomoro ya Fekse: (.....)

Aterese ya emeile:

Boemo boo kopo e etswang ka bona, ha e etswa boemong ba motho e mong:

C. Dintlha tsa motho eo kopo e etswang boemong ba hae

Karolo ena e tshwanetse ho tlatswa FEELA e bang kopo ya lesedi e etswa boemong ba motho e mong.

Mabitso ka botlalo le fane:

Nomoro ya boitshupo:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

D. Dintlha tsa rekoto

- (a) Nehelana ka dintlha tse fellelseng tsa rekoto e hlokahalang, ho kenyeletsa le nomoro ya referense e bang o e tseba, ho ka kgontsha phumaneho ya rekoto.
- (b) E bang sebaka se nehetsweng se sa lekana, ka kopo tswelapele ka folio e ka thoko mme o e hlomathise foromong ena. Mokopi o tshwanetse ho saena di folio tsohle.

1. Tihaloso ya rekoto kapa karolo e amehang ya rekoto:
.....
.....

FOROMO A: KOPO YA PHIHLELLO YA REKOTO YA MOKGATLO WA SETJHABA

2. Nomoro ya referense, e bang e le teng:

.....

3. Dintlha tse ding le tse ding tsa rekoto:

.....
.....
.....
.....
.....

E. Ditefello

- (a) Kopo bakeng la phihlello ya rekoto, ntle le rekoto e akgang lesedi la hao, e tla sebetswa feela ha tefello ya kopo e entswe.
- (b) O tla tsebiswa ka palo e hlokwang ho ka lefella e le tefello ya kopo.
- (c) **Tefello e etswang bakeng la phihlello** ya rekoto e itshetlehile ho mofuta oo phihlello e hlokwang ka ona le nako e utlwalang ho ka batlana le ho hlophisa rekoto eo.
- (d) E bang o fumantshwa tlohelliso ya tefello e nngwe le enngwe, ka kopo hlalosa lebaka la tlohelliso ya hao.

Lebaka la tlohelliso ya ditefello:

.....
.....
.....
.....

F. Foromo ya phihlello ya rekoto

E bang o thibelwa ke boqhwala ho ka bala, ho sheba kapa ho mamela rekoto ka mokgwa oo e nehetsweng ho 1 ho ya ho 4 tlase, hlalosa boqhwala ba hao mme o hlalose mokgwa oo rekoto e hlokalang ka ona.

Boqhwala:	Mokgwa oo rekoto e hlokalang ka ona:
Tshwaya le bokoso le nepahetseng ka X .	
DINTLHA:	
(a) Boikamahanyo le kopo ya hao bakeng la phihlello ka mokgwa o itseng ho itshetlehile ho mokgwa oo rekoto e fumanehang ka ona.	
(b) Phihlello ka mokgwa o kopuweng e ka hanelwa maemong a itseng. Boemong boo o tla tsebiswa e bang o tla fumantshwa ka mokgwa o mong.	
(c) Tefello bakeng la phumaneho ya rekoto, e bang e le teng, e tla hlauwa ke mokgwa oo phihlello e kopuwang ka yona.	

1. E bang rekoto e ngotswe kapa e hatisitse:				
	khopi ya rekoto*		hlahlobo ya rekoto	
2. E bang rekoto e akga ditshwantsho -(sena se akga ditshwantsho, diselaete, direkoto tsa vidiyo, ditshwantsho tse entsweng ka khomputha, Meralo, ii. etc.):				

FOROMO A: KOPO YA PHIHLELLO YA REKOTO YA MOKGATLO WA SETJHABA

	ho sheba ditshwantsho		khopi ya ditshwantso*		rekoto ya sengolwa sa ditshwantsho*	
--	-----------------------	--	-----------------------	--	-------------------------------------	--

3. E bang rekoto e akga mantse a rekotuweng kapa lesedi le ka etswang modumo:

	ho mamela modumo (khasete ya kutlo)		sengolwa sa modumo* (tokomane e ngotsweng kapa e hatisitsweng)			
--	-------------------------------------	--	--	--	--	--

4. E bang rekoto e le khompuheng kapa e le mokgweng wa elektroniki kapa ho baleha ka motjhini:

	khopi e hatisitsweng ya rekoto*		khopi e hatisitsweng ya lesedi le ntshitsweng rekotong*		khopi e balehang ka khompuha* (setifi kapa letlapantsi)	
--	---------------------------------	--	---	--	---	--

*E bang o entse kopo ya khopi kapa sengolwa sa puo sa rekoto (ka hodimo) o ka lakatsa ha khopi kapa sengolwa sa puo se ka posetswa ho wena? Ho poswa ho a lefella.	E	TJHE	
Tseba hore e bang rekoto e sa fumanehe ka puo ya kgetho ya hao, phumaneho e kaba teng ka puo eo rekoto e tlabe e fumaneha ka yona.			
O ka thabela rekoto ka puo efe?			

G. Tsebiswa ya qeto mabapi le kopo ya phumaneho

O tla tsebiswa ka ho ngollwa hore na kopo ya hao e dumetswe/e hannwe. E bang o lakatsa ho ka tsebiswa ka mokgwa o mong, ka kopo hlalosa mokgwa mme o nehelane ka dintlha tse hlokalang ho ka kgontsha ho ikamahanya le kopo ya hao.

O hloka ho tsebiswa jwang ka qeto e amanang le kopo ya hao ya phihlollo ya rekoto?

E Saenuweletsatsilaselemo

.....
 SAENE YA MOKOPI /
 KAPA EO KOPPO E ETSWANG BOEMONG BA
 HAE